

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-14065294-622.02-1139705
Konu : TESYEV Burs

03.09.2026

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 28/08/2026 tarihli ve G.P.-297 sayılı yazısı.

Türkiye Engelliler Spor Yardım ve Eğitim Vakfı Genel Müdürlüğünden alınan ilgi yazı ekinde; Vakıflarının 2026-2027 eğitim – öğretim yılı için mevcut bursiyerlere ilaveten, yeni bursiyerler seçilerek burs vereceği belirtilmekte olup; Öğrencilerinizin TESYEV eğitim burslarına başvuru yapabilmesi için ilgi yazı ekinde alınan "TESYEV Yüksek Öğrenim Bursları Duyurusu"nun ilan panonuzda yer alarak öğrencilerinize duyurulması ve müracaat eden öğrencilere ait belgelerin Fakülteniz/Yüksekokulunuz/Enstitünüz bünyesinde bulunan Burs Komisyonunuzca duyuruda belirtilen adaylık koşulları dikkate alınmak suretiyle ilk değerlendirmeye tabi tutularak aday olabilecek öğrencilerin tespit edilerek aday öğrencilerinize ait müracaat formu ve duyuruda belirtilen eklerin, en geç 28 Ekim 2024 tarihine kadar vakıflarına gönderilmesi istenmektedir.

Bilgilerinizi ve Burs duyurusunun öğrencilerinize duyurulması ve başvuru yapan öğrencilerin belirtilen hususlar doğrultusunda değerlendirilmelerinin yapılarak istenen belgelerin en geç 21 Ekim 2024 tarihine kadar Türkiye Engelliler Spor Yardım ve Eğitim Vakfı (TESYEV) Genel Müdürlüğüne iletilmek üzere Rektörlüğümüze (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına) gönderilmesi hususunda gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Cevdet KIRPIK
Rektör Yardımcısı

Ek:1- İlgi yazı ve ekleri

Dağıtım:
Dış Hekimliği Fakültesi Dekanlığına
Eczacılık Fakültesi Dekanlığına
Edebiyat Fakültesi Dekanlığına
Eğitim Fakültesi Dekanlığına
Fen Fakültesi Dekanlığına
Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanlığına
Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi Dekanlığına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSDRLHUJ32 Pin Kodu :41162

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5450&eD=BSDRLHUJ32&eS=1139705>

Adres:Köşk Mahallesi Kutadgu Bilig Sokak No:1 38030 Melikgazi KAYSERİ
Telefon:+90 352 437 49 47 Faks:+90 352 437 20 23
e-Posta:ogrenci@erciyes.edu.tr Web:http://ogrisl.erciyes.edu.tr
Kep Adresi:erciyesuni@hs01.kep.tr

Bilgi için: Zekiye Selda Yalçın
Unvanı: Şef
Tel No: 10505

Hukuk Fakültesi Dekanlığına
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanlığına
İlahiyat Fakültesi Dekanlığına
İletişim Fakültesi Dekanlığına
Mimarlık Fakültesi Dekanlığına
Mühendislik Fakültesi Dekanlığına
Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığına
Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığına
Tıp Fakültesi Dekanlığına
Turizm Fakültesi Dekanlığına
Veteriner Fakültesi Dekanlığına
Ziraat Fakültesi Dekanlığına
Aşı Araştırmaları ve Geliştirme Enstitüsü
Müdürlüğüne
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü
Müdürlüğüne
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne
Gevher Nesibe Genom ve Kök Hücre Enstitüsü
Müdürlüğüne
Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürlüğüne
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne
Adalet Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne
Halil Bayraktar Sağlık Hizmetleri Meslek
Yüksekokulu Müdürlüğüne
Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürlüğüne
Engelsiz Kampüs Birimine
Güzel Sanatlar Bölümü Başkanlığına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSDRLHUI32 Pin Kodu :41162

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5450&eD=BSDRLHUI32&eS=1139705>

Adres:Köşk Mahallesi Kutadgu Bilig Sokak No:1 38030 Melikgazi KAYSERİ
Telefon:+90 352 437 49 47 Faks:+90 352 437 20 23
e-Posta:ogrenci@erciyes.edu.tr Web:http://ogrisl.erciyes.edu.tr
Kep Adresi:erciyesuni@hs01.kep.tr

Bilgi için: Zekiye Selda Yalçın
Unvanı: Şef
Tel No: 10505

Ek-1

Erciyes Üniversitesi Rektörlüğü
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'na,
Kayseri

28.08.2026
G.P.-297

Vakfımız, Devlet üniversitesi bünyesinde yer alan fakülte, enstitü, yüksekokul, konservatuar veya meslek yüksekokullarında, ön lisans, lisans veya lisansüstü öğrenimi gören öğrencilerden, örgün eğitime devam eden ve maddi desteğe ihtiyacı olan engellilere, Yönetmelikte belirlenen adaylık ve seçilme şartlarını yerine getirmeleri halinde burs yardımı yapmaktadır.

2026-2027 Eğitim-öğretim döneminde de, mevcut bursiyerlerimize ilaveten, Yönetmelikteki şartları taşıyan ve bursiyer adayı olmak üzere müracaat eden öğrenciler arasından yeni bursiyerler seçilerek, yardımımız devam edecektir.

Burs duyurumuz, sadece üniversite rektörlüklerine yapılmaktadır. Bu nedenle, rektörlükler, bünyelerinde bulunan fakülte, enstitü, yüksekokul ve konservatuarlarını bu konuda bilgilendirmeli, öğrencilerini de haberdar etmelidir.

TESYEV Yüksek Öğrenim Bursu duyurusu ile müracaat formu ekte takdim edilmiştir.

- Söz konusu duyurumuzun ve formun yeteri kadar çoğaltılarak bünyenizde bulunan öğretim kurumlarına iletilmesi ve Eylül 2026 ayı içerisinde web sitenizde ve ilan panolarında duyurularak öğrencilerinizin haberdar edilmesi,
- Bursiyer adayı olabilecek öğrencilerinize ait burs müracaatlarının ilgili kurum bünyesinde bulunan burs komisyonu tarafından değerlendirilmeye tabi tutulması, uygun görülenlere ait müracaat formu ve eklerinin, en geç 28 Ekim 2026 tarihine kadar, Vakfımıza gönderilmesi,

hususlarını bilgilerinize sunar, şimdiden teşekkür ederiz.

Saygılarımızla,

Serkan Baltacı
Genel Müdür

Ekleri:

- 1.Burs duyurusu
- 2.Müracaat formu ve taahhütname

TÜRKİYE ENGELLİLER SPOR YARDIM ve EĞİTİM VAKFI

YÜKSEK ÖĞRENİM ÖĞRENCİLERİ TESYEV BURSUY DUYURUSU

Vakfımız, Devlet üniversitesi bünyesinde yer alan fakülte, enstitü, yüksekokul, konservatuar veya meslek yüksekokulunda ön lisans, lisans veya lisansüstü öğrenimi gören, Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı, milli duygulara sahip, sağlam karakterli, güvenilir ve başarılı engelli öğrencilerden, aşağıda belirtilen aday olma şartlarını yerine getirenlere, seçilmeleri halinde, burs yardımı yapmaktadır.

Bursiyerlerin belirlenmesi ve seçiminde, ailenin ekonomik durumu, kardeş ve okuyan kardeş sayısı, barınılan yurt ya da konut durumu gibi maddi unsurlar ile öğrenim görülen okul veya sınıf, giriş puanı, okulun giriş taban-tavan puanı, öğrenim süresince alınan dersler, notlar ve genel not ortalaması ile karne gibi başarı durumunu belirleyici unsurlar etkindir.

Burslar her yılın Ekim ayı ile bir sonraki yılın Haziran ayı (dahil) arasında geçen 9 aylık öğretim süresince ödenmekte, diğer aylarda ödeme yapılmamaktadır.

Bursiyerin başarısızlığı veya maddi durumunda düzelme gibi burs ödemesine mani bir durum ortaya çıkmadıkça TESYEV bursu mezun oluncaya kadar devam ettirilmektedir.

TESYEV bursu karşılıksızdır. Ancak, gerçeklerin saklanması, yalan beyan veya benzeri nedenlerle, ihtiyacı olan başka birinin burs almasına mani olarak, haksız gelir elde edenlere yapılan burs ödemeleri yasal faiziyle birlikte geri alınır. Bu nedenle burs ödemesine başlanmadan önce, bursiyer ve ailesinden, burs uygulamasının kurallarını ve müeyyidelerini kabul ettiğine dair bir taahhütname alınmaktadır.

Bursiyer adaylarının başvuru formunda yer alan beyanları ile okul dosyalarındaki bilgilerin doğruluğu, diğer vakıf, dernek, vs. kurumlardan burs alıp almadığı hususları araştırılmaktadır.

TESYEV BURSİYERLİĞİ İÇİN ADAY OLMA ŞARTLARI;

1. Engel durumu % 40 ve daha yukarı derecede olmalıdır.
2. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olunmalıdır.
3. Mal varlığı ve gelir durumuna göre ailece maddi desteğe ihtiyaç duyulmalı, 30 yaşın üzerinde veya evli olunmamalıdır.
4. Kazanç getiren herhangi bir işte çalışıyor olunmamalı, gelir getirici herhangi bir mal varlığı bulunmamalıdır.
5. TESYEV dışında bir başka kurumdan burs alınmamalıdır. (Kredi ve Yurtlar Kurumundan öğrenim kredisi alınabilir)
6. Örgün eğitim türüne devam edilmelidir.
7. Kayıt olunan yılda başvuruda bulunulmalı veya ara sınıflardan başvuru yapılıyor ise son sınıfta okuyor olunmamalıdır. (Meslek yüksekokullarının ikinci sınıf ön lisans öğrencileri hariç)

ADAY OLAMAYACAKLAR;

Vakıf ve özel üniversite öğrencileri ile uzaktan eğitim öğrencileri (açık öğretim, dışarıdan eğitim ve yaygın eğitim) burs uygulamamızın dışındadır. Bu öğrencilerimizin ve adaylık şartlarını taşımayan diğer öğrencilerin müracaatları değerlendirmeye tabi tutulmayacaktır.

BAŞVURU ŞEKLİ;

Burs müracaatı, devam edilen öğretim kurumunun kendi bünyesinde kurulu bulunan burs komisyonu kanalıyla yapılmalıdır. Başvuru formu, TESYEV'in web sitesinden (www.tesyeve.org), bürosundan veya duyuru yapılan öğretim kurumundan temin edilebilir. **Formlar eksiksiz ve doğru olarak doldurulmalı ve ekinde istenilen belgelerle birlikte 28 Ekim 2026 tarihine kadar öğretim kurumlarının ilgili burs bürosuna teslim edilmelidir.** Zira TESYEV'e yapılan şahsi başvurular geçersiz sayılacaktır.

BAŞVURU FORMUNA EKLENECEK BELGELER;

1. Yüksek öğrenimine yeni kayıt yaptırmış müracaatçılar için YKS sonuç belgesinin örneği (e-devlet veya ÖSYM'den alınabilir), kaydolunan öğretim kurumunu ve devam edeceği sınıfı gösteren öğrenci belgesi,
2. Ara sınıfta okuyan müracaatçılar için öğrenim süresince aldıkları dersleri, notları ve genel not ortalamasını gösteren not dökümü belgesi (transkript) ve öğrenci belgesi,
3. Nüfus Müdürlüğünden alınmış "Vukuatlı nüfus kayıt örneği" (tüm aile fertlerini gösterir belge.)
4. Ailenin ikamet ettiği yerleşim yerini gösteren "Yerleşim Yeri ve Diğer Adres Belgesi" (e-Devletten alınabilir),
5. Nüfus cüzdanı fotokopisi,
6. 2 adet fotoğraf (son altı ayda çekilmiş olmalı, arkasına ad soyad yazılmalıdır),
7. Adli sicil kaydı (e-Devletten alınabilir),
8. Devlet Hastanesinden alınmış, engel % sini gösteren sağlık raporu,
9. Anne, baba ve öğrenciye ait tapu bilgilerini gösterir belge, varsa listedeki her malın detaylı dökümü, yoksa da e-devletten isim görünür halde olmadığına dair çıktı/ekran görüntüsü (e-Devletten alınmalı),
10. Anne, baba ve öğrenci adına araç varsa, araç tescil belgesi, yoksa e-devletten isim görünür halde kayıt olmadığına dair çıktı/ekran görüntüsü (e-Devletten alınmalı),
11. Varsa anne, baba veya öğrenciye ait sosyal yardım aldığına dair belge,
12. Çalışan anne ve babaya ait maaş veya ücret bordrosu,
13. Çalışmayan anne ve babalar için SGK'da kayıtlı olmadıklarına ilişkin belge (e-Devletten alınabilir),
14. Emekli anne veya baba için aylık maaşını gösteren belge (e-Devletten alınabilir),
15. Varsa gelir ve emlak vergisi beyannamelerinin fotokopisi,
16. Öğrenci olan kardeşi var ise öğrenci belgesi,
17. İş bankası hesap cüzdanının fotokopisi.

TAAHHÜTNAME

Ek-3

Türkiye Engelliler Spor Yardım ve Eğitim Vakfı (TESYEV)'na eğitim bursu almak üzere müracaatta bulunmam nedeniyle, TESYEV tarafından ilan edilen Burs Yönetmeliği Esaslarını ve burs duyurusunu okudum / okuttum.

Bursiyer olarak seçilmem halinde, söz konusu esaslar doğrultusunda;

- * Uygulamayla ilgili olarak TESYEV tarafından talep edilecek bilgi ve belgeleri zamanında, eksiksiz ve doğru olarak vereceğimi veya verilmesini sağlayacağımı,
 - * Geçerli bir mazeretim olmadığı müddetçe, TESYEV tarafından düzenlenecek ve davet edileceğim tanıtıcı, eğitici ve sosyal faaliyetlere katılmayı, bilgi ve becerim ölçüsünde bu faaliyete katkıda bulunmayı,
 - * Burs almama esas teşkil eden ve müracaat formumda beyan ettiğim, eğitim, maddi ve sosyal durumumda veya adreslerimde herhangi bir değişiklik olması halinde TESYEV'e derhal yazılı olarak bildirimde bulunmayı,
 - * Öğretim Kurumundaki tutum ve davranışlarım ile not durumumun TESYEV tarafından takip edilmesini,
 - * Bursiyer veya aile olarak yukarıdaki maddelerde belirtilen hususların aksine bir davranışımızın TESYEV tarafından tespit edilmesi veya Yönetmelik hükümleri çerçevesinde bursun devamına mani bir durumun ortaya çıkması halinde bursun kesilmesini ve bir daha ödeme yapılmamasını,
 - * Müracaat formunda beyan edilen bilgi ve ekindeki belgelerle TESYEV tarafından daha sonra istenecek bilgi ve belgelerin gerçeği yansıtmadığı, yalan beyanda bulunulduğu veya burs verilmesine mani bir durumun tarafımda gizlendiği tespit edildiğinde, bursun derhal kesilmesini ve ayrıca, başlangıcından itibaren TESYEV'den almış olduğum bursun tamamının, yasal faiziyle birlikte geri alınmasını,
- Peşinen kabul, beyan ve taahhüt ederim.

Tarih / /

BURSIYERİN

Adı, soyadı :

Adresi :

Telefon Numarası :

E-mail Adresi :

Öğretim Kurumu :

İmzası :

FOTOĞRAF

Ek-4

TÜRKİYE ENGELLİLER SPOR YARDIM VE EĞİTİM VAKFI
YÜKSEK ÖĞRENİM ÖĞRENCİLERİ TANITIM VE BAŞVURU FORMU
DÖNEMİ: 2026-2027

ÖĞRENCİNİN;

T.C. Kimlik No'su :
Adı, Soyadı :
Doğum tarihi (gün, ay, yıl) :
Doğum yeri (ilçe, il) :
Uyruğu :
Cinsiyeti :
Medeni Hali :
Engel durumu ve derecesi :
Engeli ile ilgili kullandığı cihaz var mı? Var ise ne olduğu :
Son bitirilen okulun adı ve bitirme yılı :
.....
Öğrenime devam edilen üniversite :
Fakültesi, Bölümü, :
.....
Sınıfı,Öğrenci Numarası :
Okulun bulunduğu il,ilçe :
ÖSYSYılı, Puanı ve Puan türü :
YKS sıralaması :
Öğrenim sırasında kalınan yer Aile ile beraber () Yurtta () Diğer ()
Diğer ise açıklama :
.....

BABASININ;

Adı, Doğum tarihi :
Öğrenim durumu, Mesleği :
Hayatta olup olmadığı Evet () Hayır ()
İş durumu Çalışıyor () Çalışmıyor ()
Çalışıyorsa işyeri :
Emekli mi? Emekli ise son görevi :
.....

ANNESİNİN;

Adı, Doğum tarihi :
Öğrenim durumu, Mesleği :
Hayatta olup olmadığı Evet () Hayır ()
İş durumu Çalışıyor () Çalışmıyor ()
Çalışıyorsa işyeri :
Emekli mi? Emekli ise son görevi :
.....

***Form eksiksiz ve doğru bir şekilde doldurulmalıdır. Aksi takdirde değerlendirmeye alınmayacaktır.**

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

AİLEVİ DURUMU;

Anne – Baba ayrı mı?

Evet () Hayır ()

Beraber oturduğunuz fertlerin sayısı

:.....

Ailenin bakmakla yükümlü olduğu yakınları var mı?

:.....

Kardeş sayısı, Adları, Yaşları, Öğrenim durumları
(Mezun/Öğrenci)

:.....

İLETİŞİM BİLGİLERİ;

Öğrenim sırasında kaldığınız ikametgah

Adresiniz ve sabit telefon no

:.....

Aile ikametgah adresi ve sabit telefon no

:.....

E-mail adresi (zorunlu)

:.....

Cep Telefonları

• Kendisi

:.....

• Annesi

:.....

• Babası

:.....

Hakkınızda referans (bilgi) verebilecek kişiler (zorunlu)

Adı Soyadı

Telefon

Adı Soyadı

Telefon

MALİ DURUM BİLGİLERİ;

Ailenin oturduğu ev kendilerine mi ait?

Evet () Hayır ()

Aileye ait ise değeri, Kira ise kira tutarı

:.....

Aileye ait diğer gayrimenkuller ve değeri

:.....

Aileye Ait Otomobil Var mı?

Evet () Hayır ()

Var ise Modeli ve Yılı

:.....

Babanın aylık net geliri

(Vefat etmiş ise bağlanan aylık geliri)

:.....

Annenin aylık net geliri

(Vefat etmiş ise bağlanan aylık geliri)

:.....

Ailenin başka geliri var mı? Varsa miktarı ve ne geliri
olduğu

:.....

Aile herhangi bir kurum veya şahıstan yardım alıyor mu?

Evet () Hayır ()

Alıyorsa kurumun adı ve tutarı

:.....

Burs talep eden öğrencinin herhangi bir şahsi geliri

var mı, ücret, engelli maaşı, burs veya kredi alıyor mu?

Evet () Hayır ()

Evet ise açıklama

:.....

Öğrenim sırasında kalınan yer için kira

ödeniyor mu?

Evet () Hayır ()

Ödeniyorsa tutarı

:.....

***Form eksiksiz ve doğru bir şekilde doldurulmalıdır. Aksi takdirde değerlendirmeye alınmayacaktır.**

DİĞER BİLGİLERİ;

Hobileriniz	:	
Son okuduğunuz kitap ve yazarı	:	
Spor yapıyor musunuz, derecelerinizi var mı?	:	
Sosyal faaliyetleriniz nelerdir?	:	
Vakfımız hakkında neler biliyorsunuz	:	
.....		
Vakfımızın faaliyetlerine ne kadar zaman ayırabilirsiniz?	:	
Belirtmek istediğiniz özel durumlarınız	:	
.....		
.....		

Burs başvurusunda bulunan öğrencilerin İş Bankasında hesap açtırmış olmaları gereklidir. Hesap numarasının öğrenci adına olması, okunaklı ve doğru olarak yazılması ve hesap cüzdanının fotokopisinin bu forma eklenmesi gerekmektedir. (Hesap numarası bildirmemek başkasının adına ya da yanlış hesap numarası bildirmek elenme ve bursun kesilme nedenidir. Yanlış bildirimden doğacak sonuçların sorumluluğu öğrenciye aittir.)

Banka Adı : İş Bankası
Şube Adı :
Şube Kodu :
Hesap No :
IBAN No :

Tesyev burs duyurusunu okudum/okuttum. Bu formda verdiğim bütün bilgilerin doğruluğunu, ekindeki belgelerin gerçeği yansıttığını, yanlış, eksik, yalan beyan verdiğim veya burs aldığım sürece burs koşullarına aykırı hareket ettiğim tespit edildiği takdirde hakkımda yapılacak her türlü işlemin sorumluluğunu ve bu hallerde bursumun kesilmesini, tarafıma ödenen bursların tamamının da yasal faiziyle birlikte geri alınmasını kabul ve beyan ediyorum.

Öğrencinin Adı Soyadı:

Tarih:

İmza:

Müracaat Formuna Eklenacak Belgeler;

1. Yüksek öğrenimine yeni kayıt yaptırmış müracaatçılar için YKS sonuç belgesinin örneği (e-Devlet veya ÖSYM'den alınabilir), kaydolunan öğretim kurumunu ve sınıfını gösteren öğrenci belgesi,
2. Ara sınıfta okuyan müracaatçılar için öğrenim süresince aldıkları dersleri, notları ve genel not ortalamasını gösteren not dökümü belgesi (transkript) ve öğrenci belgesi,
3. Vukuatlı nüfus kayıt örneği (Tüm aile fertlerini gösterir belge), (e-Devletten alınabilir),
4. Ailenin ikamet ettiği yerleşim yerini gösteren "Yerleşim Yeri ve Diğer Adres Belgesi" (e-Devletten alınabilir),
5. Nüfus cüzdanı fotokopisi,
6. 2 adet fotoğraf (son altı ayda çekilmiş olmalı, arkasına ad soyad yazılmalıdır),
7. Adli sicil kaydı (e-Devletten alınabilir),
8. Devlet Hastanesinden alınmış, engel % sini gösteren sağlık raporu,
9. Anne, baba ve öğrenciye ait tapu bilgilerini gösterir belge, varsa listedeki her malın detaylı dökümü, yoksa e-devletten isim görünür halde olmadığına dair çıktı/ekran görüntüsü (e-Devletten alınmalı),
10. Anne, baba ve öğrenci adına araç varsa araç tescil belgesi, yoksa e-devletten isim görünür halde kayıt olmadığına dair çıktı/ekran görüntüsü (e-Devletten alınmalı),
11. Varsa anne, baba veya öğrenciye ait sosyal yardım aldığına dair belge,
12. Çalışan anne ve babaya ait maaş veya ücret bordrosu,
13. Çalışmayan anne ve babalar için SGK'da kayıtlı olmadıklarına ilişkin belge (e-Devletten alınabilir),
14. Emekli anne veya baba için aylık maaşını gösteren belge (e-Devletten alınabilir),
15. Varsa gelir ve emlak vergisi beyannamelerinin fotokopisi,
16. Öğrenci olan kardeşi var ise öğrenci belgesi,
17. İş Bankası hesap cüzdanının fotokopisi.

Not: Form eksiksiz ve doğru bir şekilde doldurulmalıdır. Aksi takdirde değerlendirmeye alınmayacaktır.